

1. Inleiding

Dit advies wil een aantal handvaten aanreiken bij het opmaken of aanpassen van een subsidiereglement voor particulier speelpleinwerk.

Elk speelplein, elke gemeente en elke realiteit is anders maar toch proberen we een aantal richtlijnen mee te geven op basis van onze visie en ervaringen uit de praktijk.

We krijgen immers af en toe vragen van gemeentebesturen of particuliere speelpleinen naar bijsturing, verantwoording, kwaliteitseisen, verschil met ander jeugdwerk, enz.

Dit advies wil hierop een (deel van het) antwoord bieden. Een advies (ter plaatse) op maat van jullie speelplein en jullie realiteit kan natuurlijk ook.

Belangrijkste tip : je moet het warm water niet uitvinden, er bestaat al heel veel !

2. Waarom subsidiëren?

(zie ook campagne “speelpleinwerk moet speelpleinwerk blijven”)

Speelpleinwerk heeft 3 grote kenmerken:

- De grote OPENHEID: speelpleinwerk is laagdrempelig en biedt (speel)kansen voor alle kinderen en jongeren. De locatie is buurtgericht en vlot vindbaar. Als kind kan je de dag zelf beslissen of je inschrijft en de deelnameprijs wordt bewust laag gehouden.
- De focus op SPELEN: speelpleinwerking vervult in de eerste plaats een speelfunctie, spelen om te spelen! Kinderen genieten van een echte vakantie, samen met vriendjes en animatoren, door een gevarieerd speelaanbod dat hen uitdaagt en interesseert. Materiaal en infrastructuur bieden bijkomende speelkansen en maken het mogelijk dat kinderen echt avontuurlijk buiten spelen en grenzen verleggen.
- Speelpleinwerk is JEUGDWERK. Het speelplein is een plek waar jongeren in hun vrije tijd kansen krijgen om zich persoonlijk te ontwikkelen, vrienden te maken, te engageren. De werking wordt door hen georganiseerd. Ze nemen verantwoordelijkheid en kunnen mee beslissen en beleid maken.

De **meerwaarde** van speelpleinwerk voor een gemeente:

- Door de hoge graad van openheid en laagdrempeligheid trekt deze werkvorm vaak andere kinderen én jongeren aan dan het klassieke jeugdwerk. Zo vormt speelpleinwerk een basisvoorziening in de gemeente om aan jeugdwerk te doen. In het decreet lokaal jeugdbeleid is een gemeente bovendien verplicht om een vorm van vakantieaanbod (bijvoorbeeld speelpleinwerk) te hebben.
- Speelpleinwerk richt zich op de vakantieperiodes en biedt zo voor kinderen en jongeren een extra aanbod en (speel)kansen, of ze nu deelnemen aan het klassieke jeugdwerk of

niet.

- Speelpleinwerk vervult ook andere belangrijke functies: een opvangfunctie voor werkende ouders, een maatschappelijke functie (zorg, doorverwijzen, contacten leggen), een buurtgerichte functie (sociale samenhang), ...
- Vandaag is spelen niet overal meer mogelijk. Spelen op straat, spelen op een plein en zelfs spelen in de eigen achtertuin is voor sommige kinderen niet mogelijk of leidt tot klachten van omliggende bewoners. Hierop biedt speelpleinwerk een antwoord.

Speelpleinen hebben twee grote bronnen van **inkomsten**: inschrijvingsgelden en gemeentelijke subsidies. Dit, naast de inkomsten uit inzamelingsacties, koekenverkopen ea. Al deze bronnen zijn essentieel om het voortbestaan van de werking te garanderen.

Speelpleinwerk wil bewust de prijs zo laag mogelijk houden om zoveel mogelijk kinderen de kans te geven om te komen. Gezien de inkomsten vanuit inschrijfgelden niet toereikend zijn om alle kosten van de werking te dekken, is een gemeentelijke subsidie dan ook noodzakelijk. Ook gemeentelijke speelpleinen draaien op subsidies (vanuit Vlaanderen). Een speelplein dat zonder subsidies break-even draait, moet nog uitgevonden worden!

De vraag die gemeentes zich ook moeten stellen is wat zij willen bereiken met de subsidiëring : om zoveel mogelijk kinderen opvang aan te bieden, om werkingen kwalitatiever te maken, om te bestaan naast de gemeentelijke werking,... Een gezamenlijke visie en lange termijnstrategie is van belang.

Al deze redenen zullen verdere invloed hebben op het ontwerp van subsidiereglement.

3. Waarom anders subsidiëren?

Speelpleinwerk is een jeugdwerkvorm met een eigen profiel en verschilt zodanig van andere traditionele jeugdwerkvormen dat de dagelijkse kosten om de werking te garanderen groter zijn.

Speelpleinwerk hoort ook niet in het rijtje van de klassieke jeugdbeweging.

- Een jeugdbeweging heeft een vaste groep, het hele jaar door. Op een speelpleinwerking zijn er elke dag andere kinderen.
- Een jeugdbeweging werkt met lidgeld, op een speelplein kan je kiezen wanneer je komt en ook enkel voor die dag betalen.
- Op de jeugdbeweging wordt je geacht een uniform aan te trekken. Voor speelpleinwerk is dat niet van toepassing.
- Het hoofdoel van een jeugdbeweging is het groepsgevoel en het engagement dat daarbij hoort. Op een speelplein komen kinderen vrijblijvend, gewoon spelen is het doel. Bijgevolg is voor een speelpleinwerking investeren in speelmateriaal en terrein van groot belang.
- Speelpleinwerk richt zich op vakantieperiodes, terwijl het klassieke jeugdwerk focust op alle weekends van het jaar buiten de vakanties en een zomerkamp. Vakantie? Op het speelplein! Speelpleinwerk trekt daardoor kinderen en begeleiding aan uit het klassieke jeugdwerk, maar ook een grote groep andere kinderen en jongeren.
- Jeugdbewegingen hebben een vaste groep begeleiding. Speelpleinwerk heeft vaak een even grote kerngroep maar heeft daarnaast een veelvoud aan animatoren nodig om in de zomer actief te zijn.
- Speelpleinwerk is genoodzaakt om de vrijwilligers een onkostenvergoeding uit te keren aangezien zij tijdens de vakantieperiode ook kunnen kiezen voor een vakantiejob. Het komt er dus op aan om als speelplein aantrekkelijker te zijn dan de vakantiejob. Een vergoeding is daarvoor één element maar evenzeer de animatorenactiviteiten, de bedankingen, inspraakmomenten,..

Samen in één subsidiereglement ?

Het kan en geeft een mooi algemeen beeld van de subsidiëring van het jeugdwerk in de gemeente. Maar maak het wel overzichtelijk en duidelijk zodat iedereen weet waar hij/zij aan toe is !

Verschil met convenant ?

We zien in de praktijk ook soms convenanten als middel om particuliere speelpleinen te subsidiëren. Als voordeel zien we dat dit makkelijker aanpasbaar is, als nadeel dat dit voor het speelplein minder zekerheid geeft.

4. Structuur van een subsidiereglement

In de praktijk doen er heel wat verschillende subsidiereglementen de ronde. In de meeste zien we volgende hoofdstukken terugkomen:

- Een aantal begrippen die gedefinieerd worden (bv: jeugd, animator,...)
- Erkenningsvoorwaarden om in aanmerking te komen voor een subsidie
- Aanvraagprocedure en formaliteiten om subsidies te kunnen krijgen
- Samenstelling van de subsidie
- Verantwoording van de subsidies

Het subsidiereglement is voor ons niet de plaats om **afspraken** te maken over de samenwerking tussen gemeente en speelplein. Dit reglement is immers administratief moeilijker aanpasbaar en moet ook voor enige continuïteit kunnen zorgen. Een afsprakennota of samenwerkingsovereenkomst lijkt ons daarvoor een beter middel.

5. Begrippen

Hiervoor verwijzen we door naar het VDS-ABC op www.speelplein.net.

6. Erkenningsvoorwaarden

In vele reglementen worden er een voorwaarden opgesomd om in aanmerking te komen voor subsidiëring.

Zo bijvoorbeeld: speelplein moet gelegen zijn binnen de gemeente, speelplein moet in orde zijn met de wettelijke voorschriften (verzekering, vzw-verplichtingen, ehbo, brandveiligheid,...), minimum aantal dagen werking, non-discriminatie-clausule,...

Ons advies is om deze voorwaarden **niet te streng** te maken. Laat ruimte om te experimenteren en geef kansen.

Een vraag die zeker ook bij de opmaak van het reglement moet gesteld worden is of het ook als bedoeling heeft om ruimte te geven om **nieuwe** speelpleinen op te starten. (bv: stad Gent)

Nog een suggestie: Er zijn gemeentes die ook een **maximum bedrag** zetten op het inschrijvingsgeld voor de deelnemers. Op deze manier stimuleren zij de laagdrempeligheid van speelpleinen verder en is er een algemene richtlijn voor alle speelpleinen in de gemeente. (bv: gemeente Zomergem)

7. Aanvraagprocedure

Ook hier geldt ons advies : hoe minder administratie, hoe beter !

(Zie ook verder bij « verantwoording »)

8. Samenstelling van de subsidie

Verschillende soorten subsidies

VDS wil gemeentes en speelpleinen stimuleren om volgende soorten in hun reglement op te nemen :

- Basissubsidie
Elk speelplein kan op deze manier rekenen op een continue en zekere bron van inkomsten, die bovendien voor elk speelplein dezelfde is.
- Kwantitatieve subsidie
Het valt te verantwoorden dat speelpleinen met meer kinderen, meer animatoren, meer activiteiten, ook meer inkomsten krijgen aangezien hun uitgaven ook groter zijn.

Echter categoriën maken met groottes die momenteel niet aanwezig zijn in de gemeente of haalbaar zijn, lijken ons uit de boze.

- Kwalitatieve subsidie
Speelpleinen subsidiëren op basis van kwalitatieve factoren geeft het voordeel dat speelpleinwerk blijft streven naar **kwaliteit** en blijft vooruit gaan. Vanuit de gemeente én het speelplein kan op deze manier hun (hopelijk gezamenlijke) **visie op de toekomst** nagestreefd worden. Bovendien **daagt** het speelpleinen ook uit ! Zo kunnen speelpleinen inspelen op individuele behoeften en pijnpunten aanpakken.

Wij kijken hiervoor naar het **speelpleinbasisschema** en baseren ons op de pijlers (visie, speelkansen, speelpleinploeg, organisatorische onderbouw, externe relaties, toegankelijkheid)

(zie ook subsidiereglement stad Sint-Niklaas, gemeente Brasschaat)

- Visie : heeft het speelplein een uitgeschreven visie, wordt deze gecommuniceerd en gebruikt,...
- Speelkansen : keuze-activiteiten, Openspeelaanbod, winkelsysteem, inkleding, variatie, divers spelmateriaal, kleuters, tieners, avontuurlijk terrein, animaties, bouwdoorp,...
- Speelpleinploeg : heeft het speelplein een animatorenwerking, fun- en inhoudelijke momenten, aantal animatoren, vormingen voor de ploeg, gebrevetteerde vrijwilligers, coaching, werving,...
- Organisatorische onderbouw : aantal kinderen, vieruurtjes, uitstappen, huishoudelijk reglement, huur gebouwen,...
- Externe relaties : promo, communicatie met burens, ouders, gemeente, openspeelpleindag, jeugdtraad,...
- Toegankelijkheid : inclusief, initiatieven om MKKJ te bereiken, kortingsystemen, huisbezoeken, snoezelruimtes, contact met partners, visualisering, busvervoer,...
- Geven we graag ook nog mee...
 - Vanuit VDS zijn we natuurlijk **fan van** het hebben van een stuurgroep of animatorenwerking tijdens het jaar, Openspeelaanbod, inclusie, vormingen en cursussen,...

- We zien een meerwaarde in aanwezigheid en samenwerking met de jeugdraad of andere gemeentelijke (jeugddienst-)activiteiten. **Stimuleren** kan, verplichten heeft een averechts effect !
- Een **maximum aantal** animatoren per kind zien we vaak terug komen. Om dit te bepalen moet er volgens VDS met een heel aantal factoren rekening gehouden worden (zie advies aantal animatoren per kind)

In het reglement kan dit bijvoorbeeld door :

- Extra punten voor bijvoorbeeld werken aan OpenSpeelaanbod.
 - Extra subsidies als het speelplein aan de slag gaat met opgegeven prioriteiten voor komend werkjaar (gemeente Zomergem)
 - Subsidies voor een verbeterproject (bv : stad Oudenaarde).
 - Subsidies voor acties binnen de pijlers van het speelpleinbasisschema (bv : stad Sint-Niklaas).
- Andere
We denken hierbij aan projectsubsidies, kampvervoer, kadervormingssubsidie, infrastructuursubsidie, materiaalvervoer, huursubsidie... voorzover deze nog niet in andere reglementen geregeld zijn.

Berekening subsidies

Er bestaan heel wat verschillende manieren om de subsidies te berekenen. Van vaste bedragen tot puntensystemen tot coëfficiëntberekeningen.

Een gouden tip : **maak het niet te ingewikkeld !** Voor zowel de jeugddienst als voor het speelplein.

Vier andere vragen die hier ook nog kunnen gesteld worden...

- Wordt het subsidiebedrag elk jaar geïndexeerd ?
- Is er een maximumbedrag van subsidiëring ?
- Wat als de (huur-)prijzen stijgen en daardoor de subsidies (bijna) integraal daar naar toe gaan ?
- Wanneer gaan de subsidies uitbetaald worden en wat als het speelplein bedragen moet voorschieten?

9. Verantwoording van de subsidie

Ook hier geldt ons advies : **hoe minder administratie, hoe beter !**

Het lijkt ons belangrijk dat aangetoond wordt dat de gekregen subsidies **gebruikt worden voor de werking**. Zoals elke goede huisvader is het daarnaast ook interessant om een spaarpot(je) aan te leggen voor toekomstige investeringen of voor als het eens minder goed gaat.

Maak daarbij een onderscheid tussen **algemene** verantwoording en (de kans op) een grondige controle in detail als er teveel eigenaardigheden optreden.

Enige **flexibiliteit** is hier aan te raden. Een evenwicht vinden tussen « te strak vast houden aan deadlines en formaliteiten » en « handje vasthouden » is aangewezen ☺ Ondersteuning vanuit de jeugddienst lijkt ons hierbij noodzakelijk!

Een aantal **voorbeelden** van werklust-vermindering...

- In plaats van alle voorbereidingen van activiteiten door te sturen, aantonen hoe de voorbereiding van activiteiten gebeurt en hoe die ondersteund wordt ifv kwaliteit
- Beoordelingscommissie met leden van de jeugddienst en jeugdraad (stad Gent)
- Een samenvatting van de gemaakte beslissingen van dit jaar ipv alle verslagen van vergaderingen
- Gegevens van kinderen/animatoren die duidelijk maken dat het gaat om unieke namen in plaats van alle gegevens van iedereen
- Statuten van het speelplein enkel bij wijziging en niet elk jaar opnieuw (Zomergem)
- Op de jeugddienst worden de nummers van de attesten (animator, hoofdanimator,...) bijgehouden zodat enkel de nieuwe namen moeten doorgegeven worden
- Waarschuwingsperiode indien dossier niet in orde (stad Sint-Niklaas)
- Een overzicht van inkomsten en uitgaven in plaats van een kopie van alle rekeningen
- Werken op basis van vertrouwen. Ook bij kwantitatieve gegevens kan er immers gesjoemeld worden. Hoe beter de band met de werking, hoe beter de verantwoording langs beide kanten gebeurt
- Een excell met aan te vinken vakjes met ruimte voor opmerkingen ipv een boek met tekst